

שיעור מספר 7
7-13 נובמבר

המשבר ממשיך

שבת אחר הצהריים

קיראו את הפסוקים והפרקים הבאים לקראת שיעור השבת השבועי:
ירמיהו 9; ירמיהו 15-10:1; רומיים 1:25; ירמיהו 26; מעשי השליחים 17:30;
מעשי השליחים 5:34-41

פסוק לשינון: "כי אם-בזאת יתהלל המתהלל השפיל וידע אותי כי אני יהוה
עשה חסד משפט וצדקה בארץ כי-באלה חפצתי נאם-יהוה." (ירמיהו 9:23).

התלאות והניסיונות של עבד אלוהים נמשכים. למעשה, כמעט כל ספר ירמיהו עוסק באתגרים ובמאבקי של הנביא בנסיונותיו הנואשים לגרום לאנשים להקשיב למסר שהקב"ה רצה להעביר להם באהבתו ובדאגתו הרבה אליהם. תארו לעצמכם מה היה קורה אם העם היו שומעים בקולו ומקבלים את אזהרותיו של הנביא. אם הם היו עושים זאת-אם העם, המלכים, והמנהיגים היו משפילים את עצמם לפני ה' -המשבר הנורא לא היה מגיע. הסיכוי לחזרה בתשובה פרוש היה לפנייהם. גם אחרי שעשו כל-כך הרבה שגיאות, כל-כך הרבה רע, הדלת לגאולה ולישועה לא נסגרה בעדם. הדלת הייתה פתוחה; הם פשוט סרבו להיכנס דרכה. שוב, זה כל-כך קל לנו היום להניע את ראשינו על קושי ליבם. אולם, "מה שְׁקָרָה לָהֶם הִיָּה לְקַח לְדַגְמָה וְזֶה נִכְתָּב כְּדִי לְהִזְהִיר אוֹתָנוּ, אֲנִי אֶשֶׁר קָצִי הָעוֹלָמִים הִגִּיעוּ אֵלֵינוּ." (קורנתיים א' 10:11). יש לנו את הדוגמאות האלה לפנינו; מה אנו למדים מהן?

* לימדו את השיעור השבועי לקראת שבת ה- 14 נובמבר.

בְּזֹאת יִתְהַלֵּל הַמֵּתְהַלֵּל

בירמיהו 9, החל הנביא בקינתו כי הוא ראה את האסון הבלתי נמנע ממשמש ובא על ארצו ועל עמו. אלוהים גזר את דינו על ירושלים. פניהם היו מועדות למשהו לא מקרי, לא אחד מאותם דברים נוראים ובלתי מוסברים שקורים מעת לעת. לא! מה שהיה לפנייהם הוא פסק דינו הישיר של אלוהים. התגשמות נבואה זו גרמה צער לירמיהו אם כי צערו ביטא רק חלקיק זעיר מסך הכאב שאלוהים לבטח הרגיש. למרות שההקשר שונה, מבטא ציטוט זה את הרעיון טוב למדי

”קורבן המשיח הוא ההתגלות לחושינו הקהים של הכאב שהחטא הביא מראשיתו לליבו של אלוהים. כל פנייה מהישר, כל מעשה אכזרי, כל כישלון של האנושות להגיע לאידיאל שלה, מביא לו צער. כשבאו על ישראל האסונות שהיו התוצאה הבטוחה של הפרדה, ניתוק מאלוהים, - כיבוש על-ידי אויביהם, אכזריות, ומוות, נאמר: **”וַיִּתְקַצֵּר נַפְשׁוֹ בְּעַמְל יִשְׂרָאֵל.”**

”בְּכָל-צָרְתָם לוֹ צָר וּמְלֹאךְ פָּנָיו הוֹשִׁיעֵם בְּאַהֲבָתוֹ וּבְחַמְלָתוֹ הוּא גָאֵלְם וַיִּנְטֹלְם וַיִּנְשָׂאֵם כָּל-יְמֵי עוֹלָם.” (שופטים 10: 16; ישעיה 63: 9) (אלן גיי וייט, חינוך, עמ' 263)

קיראו בירמיהו 9 את הקינה הנוגה של הנביא. התרכזו במיוחד בפסוקים 23, 24. מדוע מילים אלו הן כל-כך רלוונטיות אפילו לגבינו היום?

נאמר שכשמדובר במוות, אנו כולנו כיעיר ללא חומה'. לחוכמה, עוצמה ועושר יש חשיבות ביחד או לחוד, אבל אין להסתמך על הדברים האלה, במיוחד באסונות, או כאשר המוות מגיח, הם חסרי ערך ופרי, חסרי משמעות וריקים. בתוך כל האזהרות על האבדון, נאמר לאנשים מה שחשוב באמת, והוא לדעת ולהבין בעצמם, לפחות במידת יכולתם, את החסד האוהב, הצדק, וצידקתו של אלוהים. מה יש עוד, מה יכול לבדו לתת לנו תקווה ונחמה כשכל דבר ארצי, עלי-אדמות, כל אדם, כולל בשרנו, נכשל?

מה אומר לנו קורבן המשיח על טוב הלב האוהב, הצדק, וצידקתו של אלוהים?

יצורים או היוצר?

כפי שכבר ראינו, עמו של אלוהים נקראו להיות שונים מהעמים שסביבם, שהיו שקועים עד צוואר בעבודת אלילים, עבודה זרה, ותורתם הכוזבת. רבות מן האזהרות בחמשת הספרים הראשונים של משה היו במיוחד נגד ההליכה בעקבות שיטות העבודה של שכניהם. במקום זאת, היו בני ישראל אמורים להיות עדים לעולם, עדים לאמת על אלוהים כבורא וכגואל. למרבה הצער, כל-כך הרבה מההיסטוריה בתנ"ך היא הסיפור על הדרך שבה הם פותו לעתים קרובות ליישם שיטות שמפניהם הוזהרו.

קיראו את ירמיהו 15:1-10. מה אומר כאן אלוהים לעמו? אם אותה אזהרה הייתה ניתנת היום, בימינו ובהקשר התרבותי, כיצד זה היה נכתב?

ירמיהו אומר לאנשים מה שהם כבר היו צריכים לדעת: האלילים הפגאנים האלה אינם אלא יצירותיו של האדם, יצירותיהם של אנשים בעלי דמיון שטני מעוות. זוהי דוגמה מצוינת למה ששאל שכתב מאות שנים מאוחר יותר התכוון כשכתב על אלה **"אֲנָשִׁים שֶׁהִמִּירוּ אֶת אֱמַת הָאֱלֹהִים בְּשִׁקָּר וְכַבְדוּ וְעַבְדוּ אֶת הַנְּבִאִים בְּמָקוֹם אֶת הַבּוֹרָא הַמְּבַרְךְ לְעוֹלָמִים. אָמֵן."** (רומיים 1:25). שימו לב כיצד משווה שאל בפסוק זה בין היצירה לבורא. אותו ניגוד מוצג בפסוקים האלה שבירמיהו, שמדברים על חוסר האונים והחולשה של 'אלים' אלה בניגוד לאלוהים האמיתי. בכל הפסוקים האלה מנסה ירמיהו להראות לאנשים כמה טיפשי ואווילי זה לשים את מבטכם בדברים האלה, שאינם מסוגלים לעשות דבר. כל זה בניגוד לאלוהים הבורא, שלא רק שברא את העולם אלא מקיים אותו על-ידי כוחו (ראו עברים 3:1).

המסר הוא עדיין כל-כך רלוונטי, ולא משנה כמה עתיקים הכתבים האלה. אולי לא נתפתה להשתחוות ולסגוד לפסלים מעשה ידי אדם; ואולי איננו מפוחדים ומודאגים מאותות וסימנים בשמים. ובכל זאת עדיין קל לנו כל-כך לתת את האמון בדברים שאינם יכולים להציל אותנו יותר משאלילים אלה יכלו להציל את יהודה ביום הדין. **מה הם כמה המדברים שאם אנו לא זהירים, אנו נותנים אמון במ יותר ממה שצריך?**

הקריאה לחזרה בתשובה

קיראו את ירמיהו 6-1:26. איזו תקווה מציע אלוהים לעם?

המסר כאן היה זהה למסר שבכל הכתובים, התנ"ך והחדשה, והוא הקריאה לחזרה בתשובה, לפנות מדרך החטאים שלנו ולמצוא את הישועה שאלוהים מציע לכל.

מהו המסר של הפסוקים הבאים? דברי הימים ב' 39-37:6; יחזקאל 6:14; מתי 2:3; לוקס 24:47; מעשי השליחים 17:30.

"אף אחד מתושבי יהודה לא היו ראוי לכך, אבל עדיין אלוהים לא וויתר עליהם. דרכם היה שמו להיות נעלה בקרב עובדי האלילים. רבים מאלו שלא היו מודעים עדיין לתכונותיו התעתדו לחזות בכבוד האופי האלוהי. על-מנת שיהיו דרכיו הרחמניות מובנות, הוא שלח את עבדיו הנביאים עם המסר, "לאמר שובו-נא איש מְדַרְכוּ הָרָעָה וּמְרַע מַעַלְלֵיכֶם." (ירמיהו 5:25). "לְמַעַן שְׁמִי" הוא הכריז דרך ישעיה, "אֶאְרִיךְ אִפִּי וּתְהַלְתִּי אֶחָטָם-לְךָ לְבַלְתִּי הַכְרִיתֶךָ". "לְמַעַנִי לְמַעַנִי אֶעֱשֶׂה כִּי אֵיךְ יִחַל וּכְבוֹדִי לְאַחַר לֹא-אֶתֵּן." (ישעיה 48:8,11) (אלן גיי וייט, נביאים ומלכים, עמ' 319)

בין אם זה התנ"ך, או הברית החדשה, בסופו של דבר, המסר של אלוהים הוא זהה לכל אחד מאיתנו: אנו חוטאים, ועל חטאינו מגיע לנו עונש. אבל באמצעות קורבן המשיח, דרך מותו המכפר של ישוע, סלל אלוהים את הדרך לכולנו להינצל מעונש המוות. אנו צריכים להכיר בחטאינו, אנו צריכים לטעון את תכונות אופיו הנעלות של ישוע באמונה, אותם קבלנו בחינם אף על פי שאיננו ראויים לכך, ולכן אנו צריכים להתחרט על חטאינו ולחזור בתשובה. למותר לציין שחזרה בתשובה אמיתית חייבת לכלול את עקירתו של החטא מחיינו בעזרת חסדו של אלוהים.

לא משנה מה עשינו, אנו יכולים להתחרט על חטאינו, לחזור בתשובה ולקבל סליחה. זהו התוכן הכביר של הבשורה. מאיזה חטאים צריכים אתם לחזור בתשובה כרגע?

הקריאה למות

מנקודת מבטינו ובראייה לאחור, קשה להאמין על קשיי לבבם של אנשים. כפי שראינו בשיעור אתמול, למרות המסר החזק של ירמיהו, עדיין היה הוא מלא בתקווה. אם הם היו חוזרים בתשובה, אלוהים היה מונע מהם את העונשים המחרידים שעמדו בבסיס הבטחות וקללות הברית בדברו שהתעתדו לבוא עליהם. אם רק היו עושים את מה שאמורים היו לעשות, לו רק היו מצייתים לאלוהים וקיבלו את הברכות שציות מביא, אז הכל היה בסדר. אלוהים יסלח, אלוהים ירפא, אלוהים ישקם. כל זאת יקרה באמצעות הבשורה, ושמגיע בסופו של דבר דרך קורבן המשיח, יהיה מספיק בכדי לסלוח על כל חטאיהם ולשקם את האנשים. איזה מסר נפלא של תקווה, של הבטחה ושל ישועה!

מה הייתה התגובה לדבריו של ירמיהו ולמסר הזה? (ראו ירמיהו 11,10:26).

בישראל הקדומה בזמנו של ירמיהו, רק בית משפט שהתאסף באופן חוקי יכל להעביר גזר דין מוות. רק ברוב קולות של השופטים יכל להתקבל גזר דין מוות. הכוהנים והנביאים העמידו את ירמיהו לדין כשהם שואפים להוציאו להורג. המתנגדים לו רצו להציגו כפושע פוליטי וכבוגד.

מה הייתה תגובתו של ירמיהו? (ירמיהו 15-13:26).

ירמיהו לא נסג בכלל; עם איום המוות לפניו, וללא ספק בפחד כלשהוא, בכל זאת לא ריכך ירמיהו מילה אחת של ההודעה שניתנה על ידי ה', שהזהיר אותו במיוחד בתחילה שלא לעצור בעד אף מילה (ירמיהו 2:26). לפיכך, בניגוד לירמיהו שנטה להתאונן, להתלונן, ולקלל את יום הולדתו, אנו רואים אותו עכשיו כאיש האלוהים המשוכנע בצדקת דרכו, העומד איתן ונאמן לאלוהים.

מתי הייתה הפעם האחרונה שהייתם צריכים לעמוד באמונה למען האמת כפי שהיא בישוע למרות המחיר האישי שהייתם צריכים לשלם? אם מעולם לא הייתם צריכים לעשות זאת, מה אינו נראה תקין כאן?

הבריחה של ירמיהו

כפי שנוכחנו לדעת אתמול, למרות הפחדים, והרגשות, עמד ירמיהו איתן, מודע באופן מלא לעובדה המרה שעמדתו הקשה והבלתי מתפשרת עלולה לגרום למותו. הוא הזהיר את הנסיכים והעם בצורה מאוד ברורה בירמיהו 15: 26 "אֲדַע יְדַע תִּדְעוּ כִּי אִם-מִמֵּתִים אַתֶּם אֲתִי כִּי-דָם נָקִי אַתֶּם נִתְּנִים עֲלֵיכֶם וְאֶל-הָעִיר הַזֹּאת וְאֶל-יִשְׁבֵּיהָ כִּי בְּאֶמֶת שְׁלַחְנִי הִנֵּה עֲלֵיכֶם לְדַבֵּר בְּאָזְנֵיכֶם אֶת כָּל-הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה." ירמיהו ידע שאינו אשם בטיעונים שנגדו.

קיראו את ירמיהו 24-16:26. כיצד ניצל ירמיהו ממוות?

כמה מרתק שהכוהנים והנביאים, אלה שהיו אמורים להיות המנהיגים הרוחניים, קיבלו נזיפה ואותגרו עלידי "זִקְנֵי הָאָרֶץ" ועל-ידי "הַשָּׂרִים וְכָל-הָעָם" שבאו להגן על ירמיהו. הם העלו את זיכרו של מיכה, שחי בישראל כמאה שנים לפני ירמיהו. המלך דאז לא פגע במיכה אלא הקשיב לעצתו, האומה כולה חזרה בתשובה, ואסון נמנע, לפחות לזמן מה. ועכשיו האנשים האלה בימיו של ירמיהו, היו חכמים יותר ממנהיגיהם, ורצו לחסוך לאומה מלעשות טעות גדולה של הוצאה להורג את נביא האלוהים. הזיכוי הדגיש כי ירמיהו לא היה אשם בטיעונים שהגשו נגדו. עם זאת, הייתה שנת הכוהנים והנביאים לחזקה יותר. כעס, והרצון לנקמה התעוררו בהם, כך שבזמן אחר הם היו מוכנים להתנפל על ירמיהו בזעמם המלא. שחרורו היה רק רגע של שלוה לנביא. הוא לא יצא מכלל סכנה לגמרי. מה שאנו יכולים לראות כאן היא דוגמא שחלק מהאנשים למדו לקחים מההיסטוריה בזמן שאחרים שידעו את ההיסטוריה, סירבו ללמוד לקחים אלה. אנו יכולים לראות משהו דומה מאות שנים מאוחר יותר, עם הפרוש גמליאל וזהירותו עם המנהיגים האחרים בנוגע לאופן שבו יש להתמודד עם חסידיו של ישוע.

קיראו את מעשי השליחים 41-34:5. איזה הקבלות קיימות כאן ועם מה שקרה לירמיהו? ויותר חשוב מכך, איזה לקח נוכל אנו בעצמנו ללמוד מההיסטוריה ומהטעויות של אלה שבאו לפנינו?

חומר נוסף למחשבה: "בְּזֹאת הִפְרָנוּ מֵהָיְאָה אֱהָבָה, בְּעֶבְדָּה שֶׁהוּא מָסַר אֶת נַפְשׁוֹ בְּעֲדָנוּ." (יוחנן א' 16: 3). אין ספק שאנו יכולים להסתכל סביב בטבע, ביחסים בין בני אנוש, ובפלאי הבריאה עצמה ולקבל תצוגה של אהבתו של אלוהים, לא משנה כמה חמורה הפגיעה של החטא בבריאתו של אלוהים, וכמו כן ביכולת שלנו להעריך או אפילו לקרוא אותה בצורה נכונה. אבל בקורבן המשיח היריעה המפרידה ביננו לאלוהים נקרעה, והעולם קיבל באופן מוחלט וחד ביותר התגלות אפשרית של אהבה-אהבה כל-כך גדולה שהובילה למה שאלן ג'י וייט קראה "פירוד הכוחות האלוהיים." (פרשנות המקרא של קהילת האדבנטיסטים שומרי שבת, כרך 7, עמ' 924)

ניתוק הכוחות האלוהיים? כה גדולה הייתה האהבה של אלוהים עבורנו שהאלוהות, שחבריה שאהבה שאחדה ביניהם מנצח נצחים, סבלו 'פירוד' זה בכדי לגאול אותנו. "אֵלֵי אֵלֵי לְמָה שֶׁבִקְרַתְּנִי וְהוּא אֵלֵי אֵלֵי לְמָה עֲזַבְתָּנִי?" (מתי 27: 46), הוא הביטוי המובהק ביותר והחזק ביותר של ה'פרידה', ואת המחיר הבלתי נתפס ששולם בכדי לפדות אותנו מקללת החטא והמוות. כאן, אנו יכולים שוב לראות את הכאב והסבל שאלוהים סבל בגלל החטא שלנו.

לא פלא, אם כן, כי "אנו אֱהָבִים אֹתוֹ כִּי הוּא קִדְּם לְאַהֲבָה אֹתָנוּ" (יוחנן א' 19: 4). כמובן, שכבני אדם חוטאים נוכל רק לחקות אהבה זו, ואפילו חיקוי זה מעוות הוא לעתים קרובות על-ידי האנוכיות שלנו ותשוקות החטא. אהבתו של אלוהים מתעלה על שלנו; אנו משקפים את אהבתו של אלוהים כמו ששלולית בוץ שמנונית משקפת את השמיים.

שאלות לדיון:

1. למרות שרבים מאיתנו היום לא סוגדים לבעלי חיים או דברים בטבע כדרך הקדמונים, באילו דרכים אנו עדיין בסכנה של הפיכה לאליל או אל משהו מהטבע עצמו?
2. מהו תפקיד החזרה בתשובה בחייו של המאמין בישוע? כלומר, מחוץ לתשובה הראשונית בקבלנו את ישוע, איזה תפקיד מתמשך יש לתשובה בחיי האמונה?
3. נסו להבין את הרעיון של 'פירוד הכוחות האלוהיים'. כיצד עלינו להבין את זה? מה זה אומר לנו על קטלנותו ומחירו העצום של החטא?